

VI. Magyar Közlekedési Konferencia

47. Útügyi Napok

Humán faktor

KTE

Zerkovitz Dávid
Közlekedépszichológus

d.zerkovitz@t-online.hu

...A SAJÁT VÉLEKEDÉS ÚTJÁN

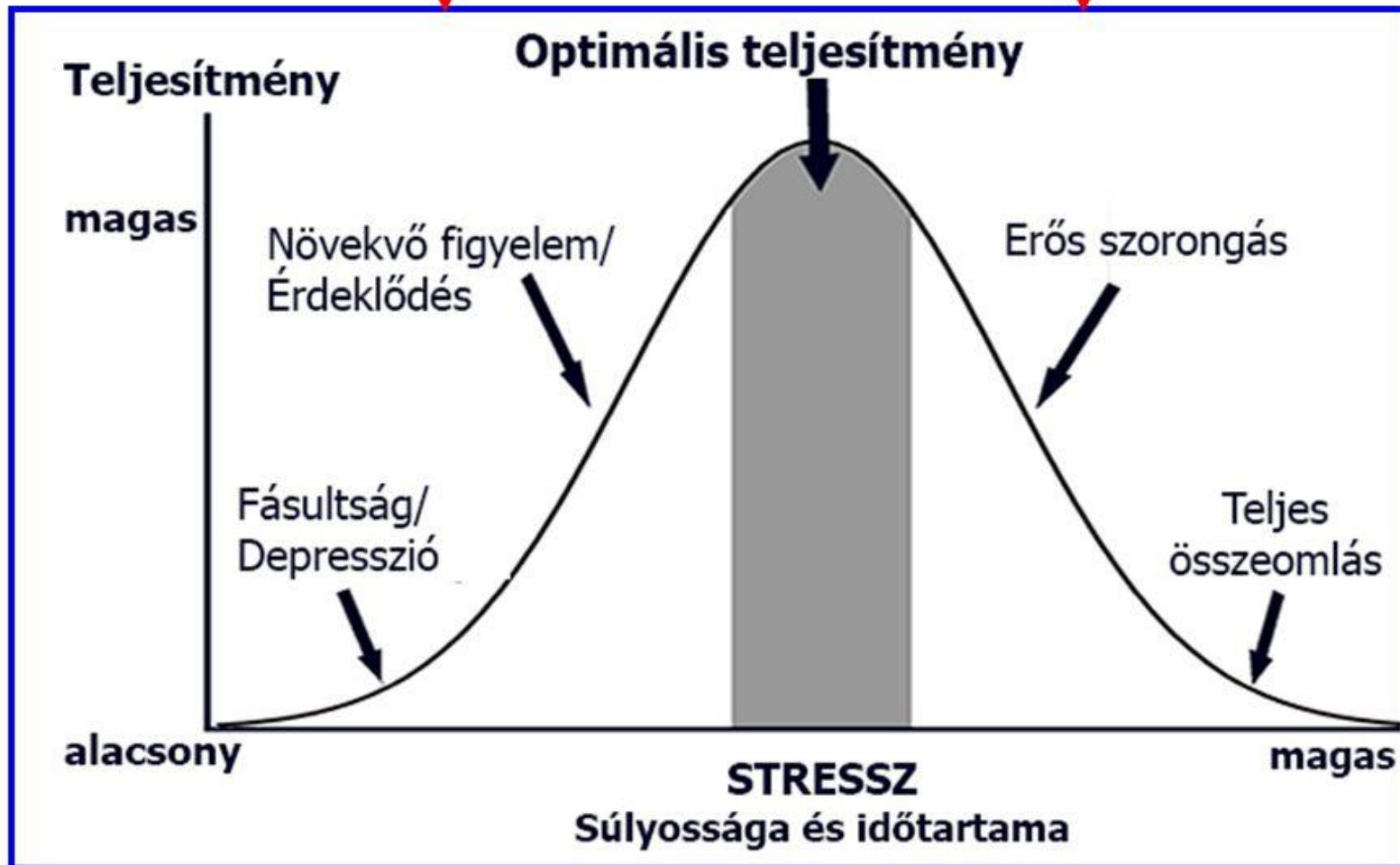

Stressz lehet az, amit annak ítélünk („címkézünk”)

- Agresszív vagy sietős?
- Tehetségtelen vagy bizonytalan?
- Nemi és csoportos sztereotípiák

Az eustressz átalakulása distresszé

MODERN KÖZLEKEDÉS -

AKTUÁLIS STRESSZ

- ▶ Hosszú távú vezetés: fiziológias stressz (Antoun, Edwards, Sweeting, 2017)
 - ▶ Helyzetfüggő mértékben
- ▶ Ingázás
- ▶ Dugó
- ▶ Költségek tervezése
- ▶ Élethelyzetek változása - miért autó? Milyen autó?

- ▶ **ALKALMASSÁG**: képesség az adott feladat végrehajtására
 - ▶ Lehetőség, nem garancia
 - ▶ Alkalmasság + környezet + motiváció = eredmény
- ▶ Adottnak vesszük: hiba!
- ▶ Nem állandó
- ▶ Gyakran túlértékeljük
- ▶ Torz ön-, és csoportészlelés

ALKALMASSÁG

KIVÁLASZTÁS SZIGORÍTÁSA?

**A HELYZETNEK NINCSENEK HATÁRAI – NEKÜNK ÉS A JÁRMŰNEK
VANNAK**

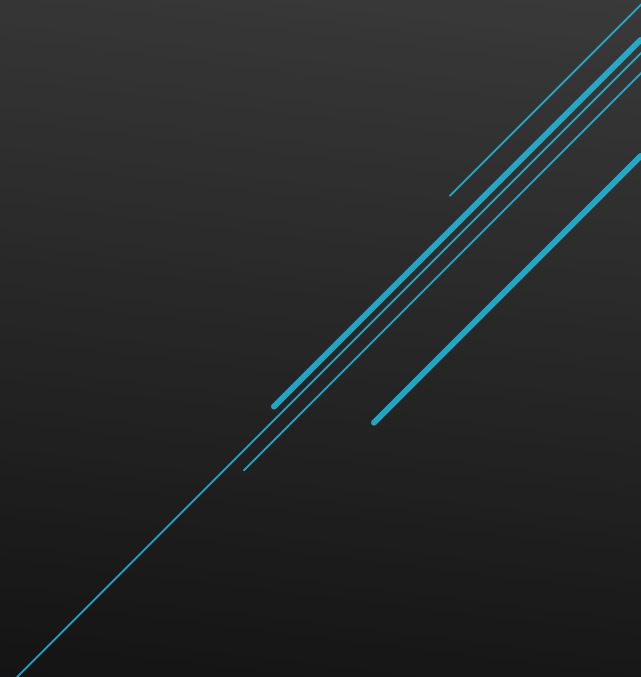
ALKALMAS?

"IRONIKUS, HOGY MÍG A GÉPÜNKET
OLYAN NAGY GONDDAL JÁRJUK KÖRÜL,
ANNYIRA KEVESEBBSZOR FOGLALKOZUNK A
SAJÁT TESTI ÉS MENTÁLIS
ÁLLAPOTUNKKAL."

(DR. GREG VANICKACHORN)

- ▶ STABIL **érzelmi kontroll + nyitottság**
- ▶ Agresszív vezetés: HEXACO Model of Personality (Ashton & Lee, 2009):
őszinteség – **becsületesség** skálán
alacsony érték
- ▶ Követési távolság + **negatív hangulat**
kapcsolata >> mindwandering
(Zimasa, Jamson, Jenson, 2019)
- ▶ **Együtműködés** (evolúció) vs.
Versengés
- ▶ Leggyakrabban nem a másik iránti
negatív érzelem az okozó, ezt
többnyire közben hozzuk létre

TERHELÉS - WORKLOAD

- ▶ Növekszik
 - ▶ Időkényszer
 - ▶ Ingermennyiség
 - ▶ Ismeretlen helyzet
 - ▶ Korábbi mentális megterhelés (nem közlekedésfüggő!)
 - ▶ Ego
-

- ▶ Jellemző vezetési devianciák /Özkan, Lajunen, Chliaoutakis, Parker, Summala (2005)/
 - ▶ EU nyugati tengely: nominális gyorsajtás
 - ▶ K-Közép Európa + Közel-Kelet: több agresszió, személyes konfliktus
 - ▶ Példa: Törökország – több manővezerési hiba (ütközés) : hagyományosan kisebb biztonsági tartalékkal (pl. követési táv) vezetnek
- ▶ **Magyarország: relatív gyorsajtás, főút / mellékút elsőbbség. Leggyakoribb anyagi kárral járó esemény: parkolás**

INTERKULTURÁLIS KÜLÖNBSÉGEK

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

DRIVESAFE

